

Over een klooster, molens en stolpboerderijen

Op J.J. Allanstraat 68 staat sinds korte tijd een nieuw huis, gebouwd in het model van een traditionele stolp. Op deze plek stond eertijds een huis met een vroeg 20e-eeuwse gevel, waar sinds 1907 "fouragehandelaar" Jan Schoen (1884-1957) woonde, gehuwd met Maria Hoorn. In hedendaags Nederlands: hij was leverancier van veevoer. Jan Schoen, zoon van Simon Jacobszn Schoen (1859-1948) en Elisabeth de Lange (1861-1951) was geboren op de boerderij "De Tijd zal 't Leren", waar sinds 1966 het rijtje huizen J.J. Allanstraat 65-71 staat. Zijn opa en oma van moederszijde boerden daar eerst. Hijzelf begon in 1916 op Watermolenstraat 21 een "*Elektrische graanmalerij & Fouragehandel, J. Schoen Szn*".

Watermolenstraat 21

Terug naar J.J. Allanstraat 68. Het pand dat rond 2008 is afgebroken, is in de loop van de 19e eeuw gebouwd door Jan Kalf (1796-1878). Hij woonde zelf op huidig J.J. Allanstraat 48 en verhuurde diverse percelen in het dorp. Iets ten noorden ervan vinden we J.J. Allanstraat 84. Ook dat huis, gebouwd in 1999, is niet het eerste; op die plek werd in 1907 door de familie J. Kat een woning gebouwd dat bewust van een plat dak werd voorzien, omdat pal er achter sinds ongeveer 1835 mosterdmolen De Veldkat stond en die moest wel voldoende wind vangen!

J.J. Allanstraat 84

De molen was al zo lang die bestond, eigendom van de familie Kat. In 1930 werd De Veldkat gesloopt. Maar de geschiedenis gaat nóg verder terug: ongeveer de plek van J.J. Allanstraat 68-84 moet tot 1810 een huis hebben gestaan dat werd aangeduid als *het huis, genaamt het klooster (...) staande en gelegen te Westzaan int Zuideinde, aan en beoosten de wegsloot...*"

J.J. Allanstraat 84

Overigens dient hierbij opgemerkt te worden dat tot rond die tijd het deel van de J.J. Allanstraat tot brug bij dorps huis "De Kwaker" ook werd aangeduid als Zuideinde en nog eerder zelfs tot de Mallegatsloot.

Het pand bestond in 1786 al, toen werd het door een zekere Poulus Kuiper verkocht aan de welgestelde koopman Willem Bruijgom Tip. Beide heren deden aan woningruil: Kuiper nam Tip's huis "op 'tmolenpad" (bij de Kerkburt). De huizen waren allebei door de schout en schepenen getaxeerd op fl 200,-. Bruijgom Tip bezat in die tijd molen "De Roggebloem, een oliemolen uit 1694 en die stond schuin achter J.J. Allanstraat 68, in het verlengde van J.J. Allanstraat 84 in het land, aan de Roggebloemsloot. Het poldertje heette de Roggebloemspolder.

Intrigerend is waarom het pand zo werd genoemd. Leek het op een klooster? Was de 18e-eeuwse bewoner eigenaar een kluizenaar? Stond er, eeuwen terug een klooster? De laatste theorie lijkt mij het minst waarschijnlijk, maar kort en goed: ik heb geen flauw idee. Ik weet ook niet of een transportakte uit 1662 op hetzelfde doelt: daarin staat dat een zekere Dirck Dircs c.s., wonende in het Zuideinde, verkocht heeft aan Pieter Aris Jacobszn een half stuk land van 303 roeden, genoemd "*die Cloosterwerff*" in het Zuideinde. Deze betaalde voor "*Die Cloosterwerff*" 625 Carolus guldens en 8 stuivers. Helaas wordt de oost- of westkant van de weg niet genoemd.

In de Middel stond tot eind 18e eeuw wel een Rooms Katholieke Kerk, dat ook wel als het Klooster werd aangeduid. De aanduiding van het Kloosteref in de Middel was tot in de 19e eeuw gangbaar. Maar dat staat volledig los van bovengenoemd perceel. "Het Klooster" werd in elk geval in 1810 afgebroken, via Bruijgom Tip's zoon Adriaan Tip kwam "*Het erf van het Klooster*" in eigendom van een zekere Willem Wit. Dat gold ook voor molen "De Roggebloem", die uiteindelijk in 1898 zou verbranden.

Willem Bruijgom Tip

Tot 1942 bleef de molenshuur in gebruik, toen verbrandde ook die.
De fundamenten zijn nog steeds achter de nieuwe stolpboerderij
J.J. Allanstraat 68 aan de Roggebloemsloot terug te vinden.